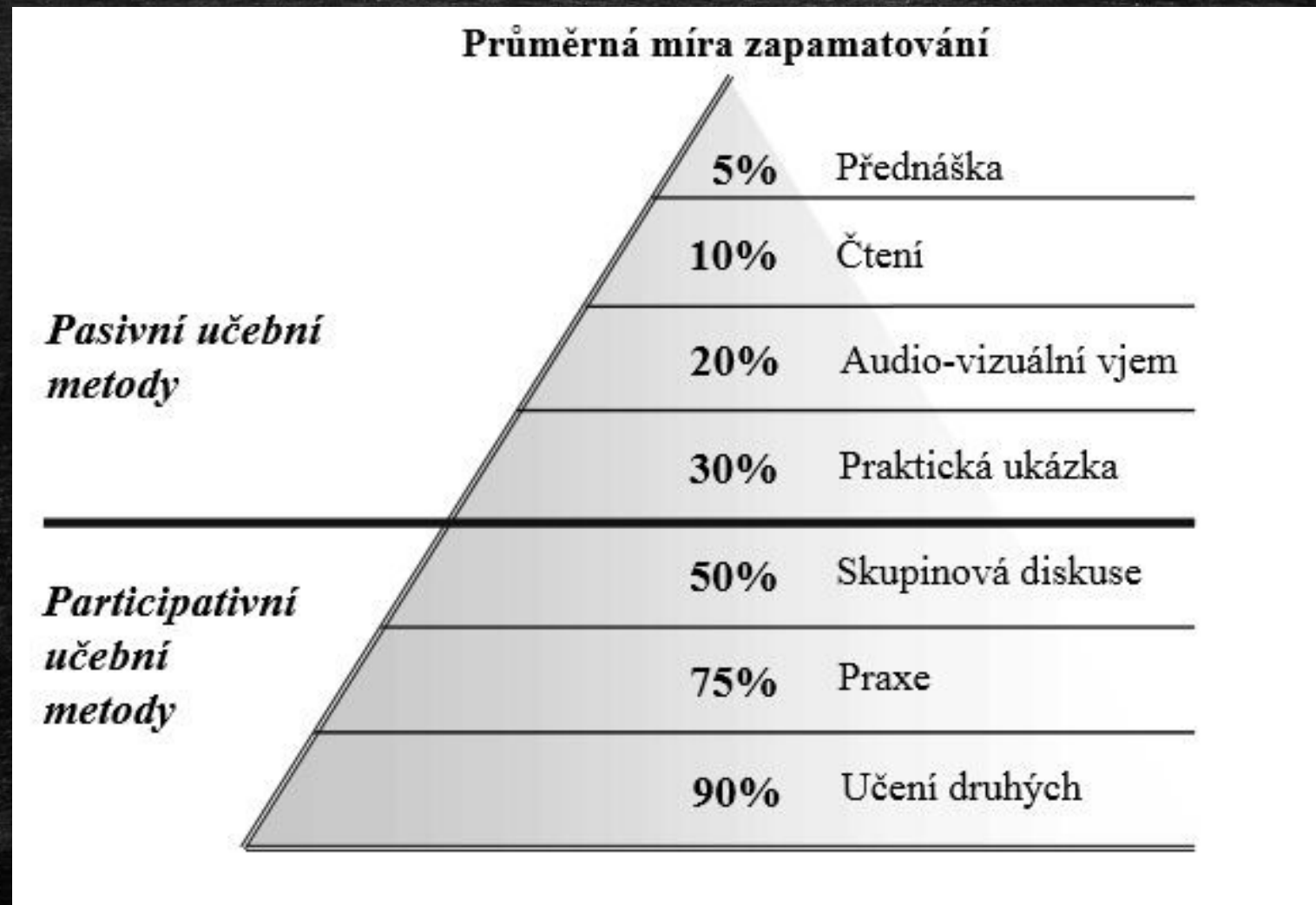

ŠKOLNÍ DIDAKTIKA

Organizace kurzu

- 4 společná setkání (24. 3., 7. 4., 21. 4., 5. 5.): 8:20 – 11:45, M13
- Povinná účast – (50%)
- Závěrečný test – (5 otevřených otázek, 65%)
- Literatura (viz IS)
 - Kalhous, Z. & Obst, O. (2002). *Školní didaktika*
 - Petty, G. (2004). *Moderní vyučování*
 - Skalková, J. (2007). *Obecná didaktika*
 - Šedová, K. & Švaříček, R. & Šalamounová, Z. (2012). *Komunikace ve školní třídě*
 - Prezentace

Jak bude probíhat výuka

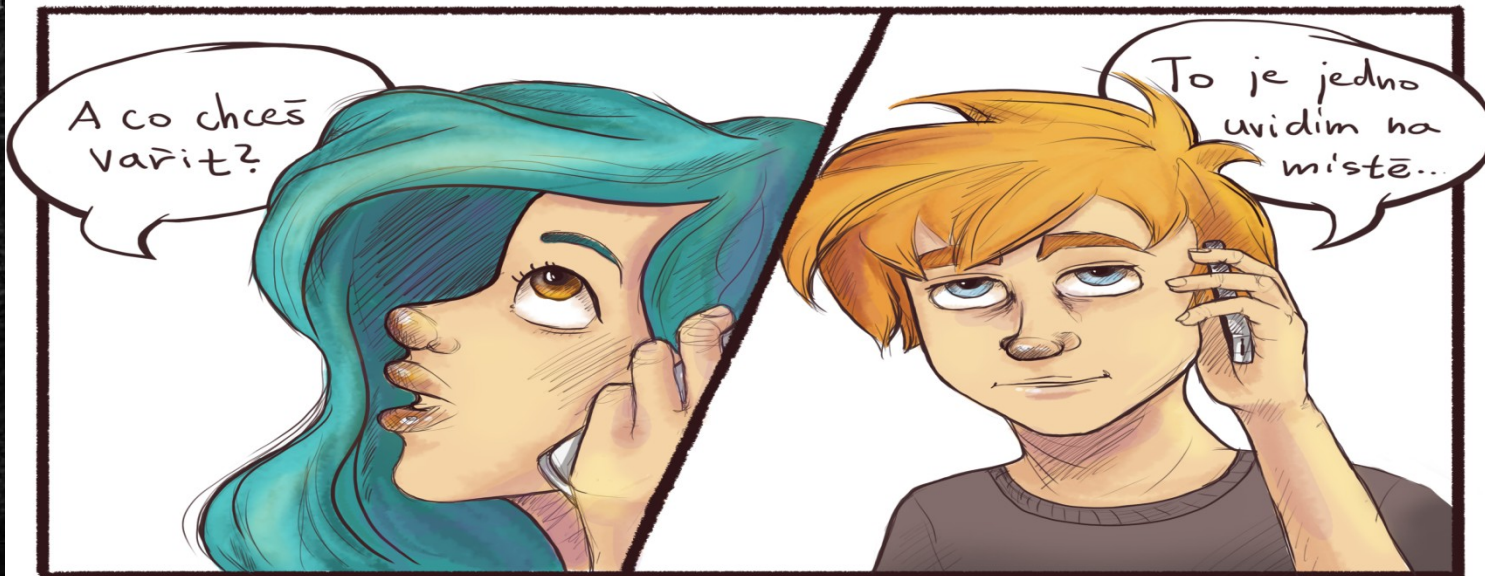
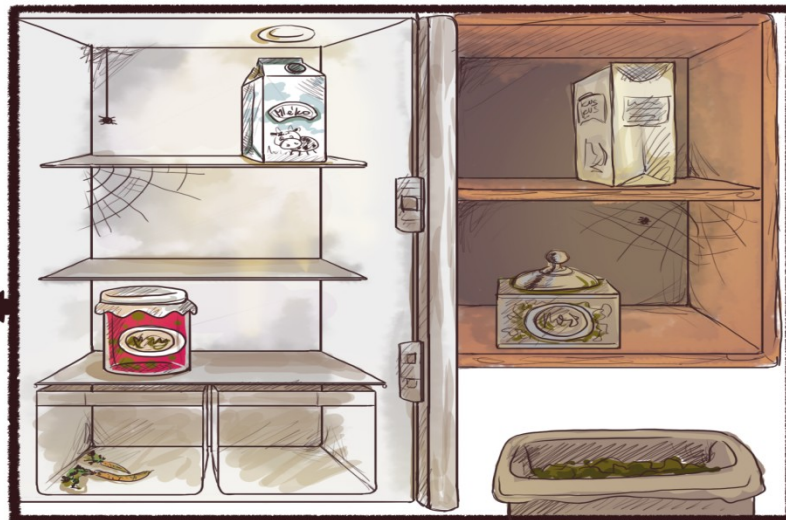

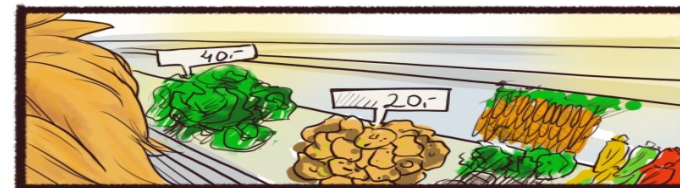
Co je didaktika?

- teorie vyučování a umění vyučovat
- teorie vzdělávání (19. stol.)
- teorie učení, která napomáhá rozvoji člověka
- teorie vyučování a vzdělávání (Skalková)
- věda, která po teoretické i praktické stránce studuje procesy vzdělávání (Kalhous, Obst, 1998)

Sedm pravidel kognitivně náročné výuky

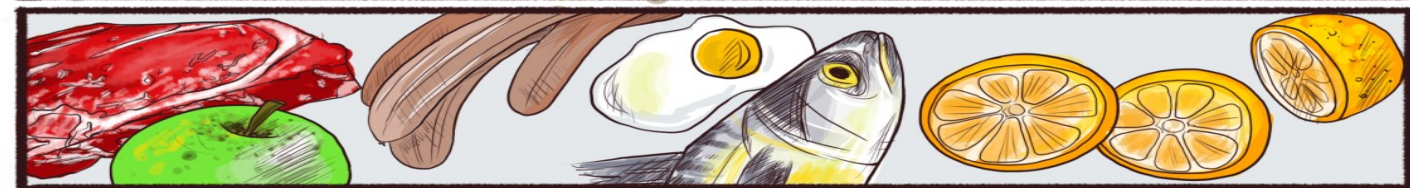
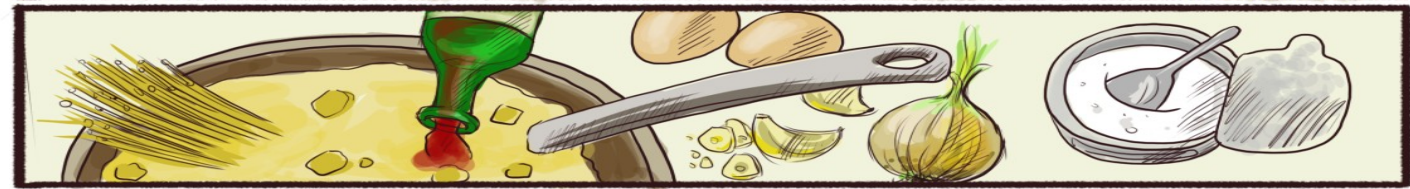
1. Nové pojmy by měly být vysvětleny.
2. Komunikační struktura by měla odpovídat momentálnímu průběhu výuky.
3. Aktivizace žáků je předstupněm cvičení v argumentaci.
4. Učení se potřebuje čas.
5. Učitel by měl rozhodovat o tom, kdo bude odpovídat.
6. Učitel by měl být arbitrem výuky.
7. Učitel by měl formulovat standard dobré práce.

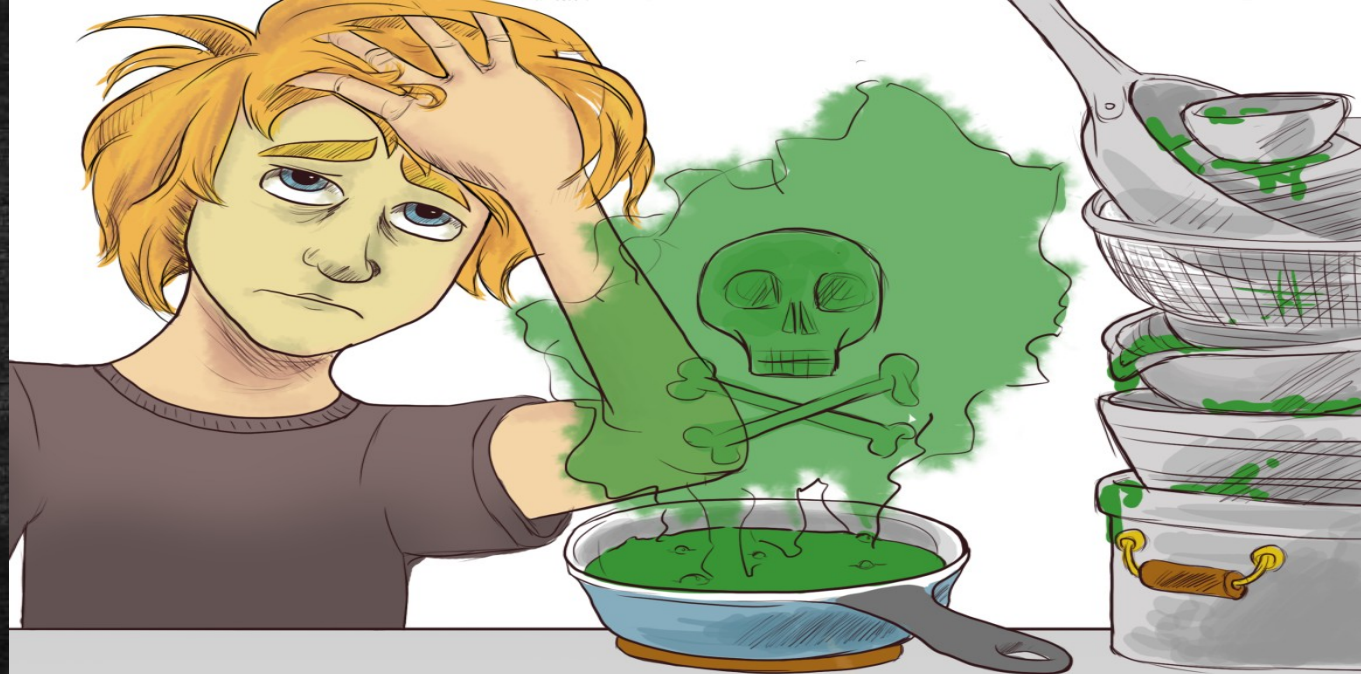

Později doma...

Fazole

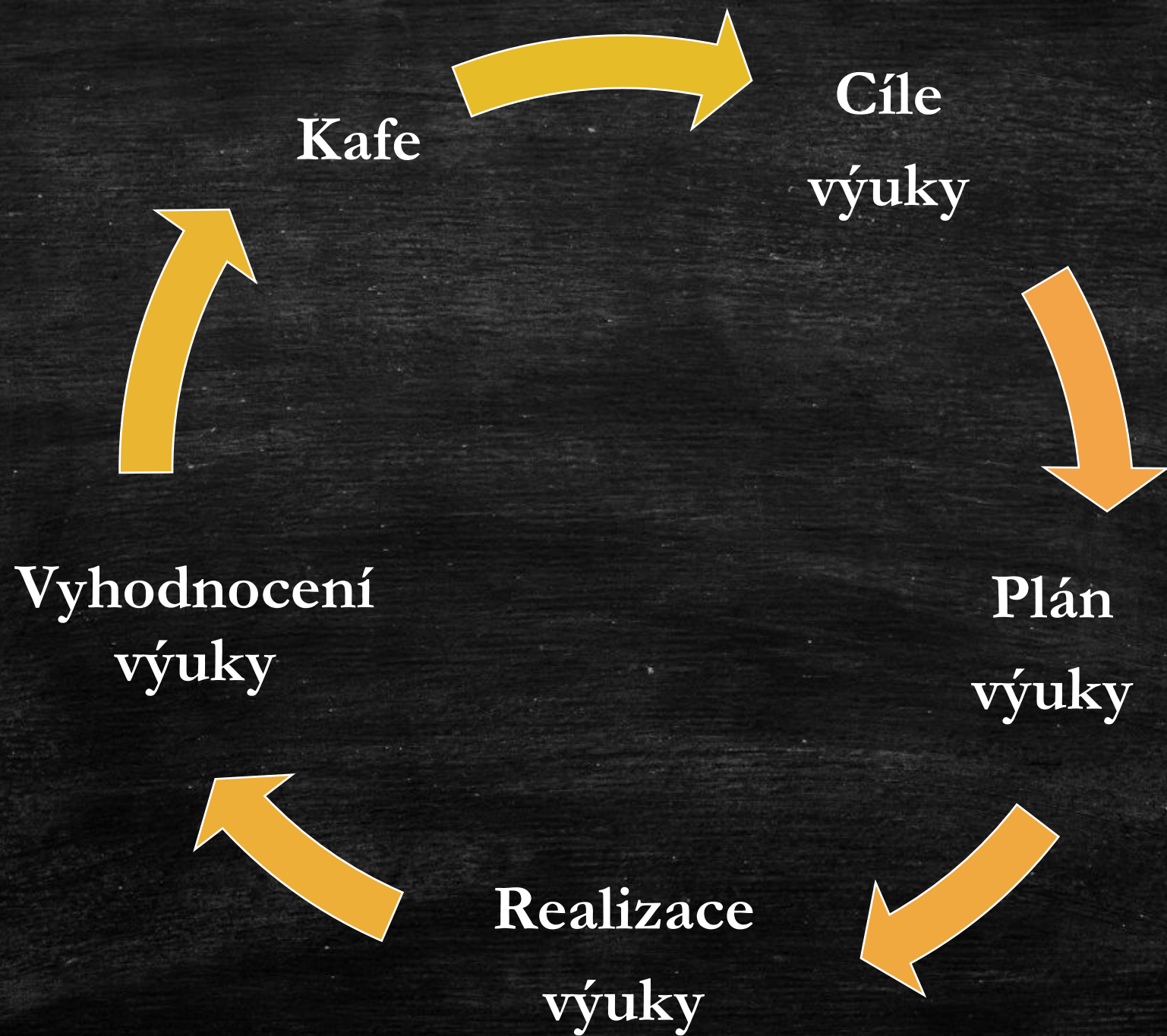

(1/2)
Cím začít kdu
chcete naučit
- *na přípravu v
misku a v pánvi*
- *na dle vasa plodu*

Výukové cíle

Školní didaktika

Výukový cíl je...

představa o kvalitativních a kvantitativních
změnách u jednotlivých žáků v oblasti
kognitivní, afektivní a psychomotorické,
kterých má být dosaženo ve stanoveném čase v
procesu výuky.

Kalhous (2002)

Dělení výukových cílů

- podle míry obecnosti

obecné (vzdělávací cíle)

specifické (výukové cíle)

konkrétní (cíle aktivit)

- podle obsahového zaměření

psychomotorické výukové cíle – Davea

afektivní výukové cíle - Krathwohl

kognitivní výukové cíle – Bloom

SMART

Specifický: vztah ke konkrétní činnosti

Měřitelný: stanovení kvality i kvantity

Akceptovatelný: v souladu s potřebami

Realistický: reálná dosažitelnost cíle

Termínovaný: ohraničený v čase

Jak formulovat výukové cíle?

▪ Správně formulovaný cíl

- Žák bude na konci hodiny schopen vyjmenovat tři stěžejní díla Karla Čapka.
- Žák zvládne samostatně analyzovat rétorické figury v básni Máj.
- Žák dokáže vysvětlit důvody, které vedly k započetí první světové války.

▪ Nesprávně formulovaný cíl

- Představit žákům výčet nepravidelných sloves. (úkol pro učitele)
- Žák bude umět hovořit o tématu „moje rodina“ v německém jazyce. (příliš obecný cíl)
- Žák si zapamatuje co nejvíce slovíček z učebnice. (neměřitelné)

Daveho taxonomie výukových cílů: psychomotorické cíle

Naturalizace - činnosti jsou prováděné s minimem vynaložené energie

Členění činnosti – provádění několika úkonů současně nebo v požadovaném sledu

Precizace – realizace činnosti v podmínkách praxe

Manipulace – jednání na základě instrukce učitele

Imitace – napodobení učitele

Krathwohlova taxonomie výukových cílů: afektivní cíle

- Charakterizace hodnotou – vnitřní systém hodnot, automatické jednání
 - Organizace hodnot – žádoucí jednání
 - Přijetí hodnoty – přesvědčením žáka o hodnotě
 - Aktivita - reakce na výchovnou situaci
 - Citlivost – pozornost
-

Bloomova taxonomie výukových cílů: Kognitivní náročnost

Tvorba

Hodnocení

Analýza a syntéza

Aplikace

Porozumění

Zapamatování

Pomocná slova pro tvorbu cílů

- **Zapamatování** – termíny a fakta, jejich klasifikace a kategorizace (definovat, identifikovat, vytvořit seznam, vyjmenovat, opakovat, vzpomenout si, rozpoznat, zapsat, spojit, zopakovat, podtrhnout, zvýraznit)
- **Porozumění** – překlad z jednoho jazyka do druhého, převod z jedné formy komunikace do druhé, jednoduchá interpretace, extrapolace (vybrat, uvést příklad, předvést, popsat, určit, rozlišovat, vysvětlit, vyjádřit, říci vlastními slovy, vybrat, přeformulovat, sdělit, přeložit, simulovat, vypočítat, zkontrolovat, změřit)
- **Aplikace** – použití abstrakcí a zobecnění (teorie, zákony, principy, pravidla, metody, techniky, postupy, obecné myšlenky v konkrétních situacích) (aplikovat, demonstrovat, interpretovat údaje, načrtnout, zobecnit, uvést vztah mezi, plánovat, použít, prokázat, registrovat, řešit, vyzkoušet, rozlišit, připravit, zaznamenat)

Pomocná slova pro tvorbu cílů

- **Analýza a syntéza** – rozbor komplexní informace (systému, procesu) na prvky a části, stanovení hierarchie prvku, princip jejich organizace, vztahů a interakce mezi prvky (analyzovat, provést rozbor, najít vztah, porovnat, shrnout, dát do souvislostí, seřadit do logických posloupností, identifikovat příčiny a následky, kategorizovat, diskutovat, klasifikovat, kombinovat, odhadnout, odvodit, zpochybnit, vyřešit, diagnostikovat)
- **Hodnocení** – posouzení materiálů, podkladů, metod a technik z hlediska účelu podle kritérií, která jsou dána nebo která si žák sám navrhne (kritizovat, obhájit, ocenit, posoudit, podpořit názory, oponovat, prověřit srovnat s normou, vybrat, uvést klady a zápory, zdůvodnit, zhodnotit)
- **Tvorba** – složení prvků a jejich částí do předtím neexistujícího celku (upravit, organizovat, formulovat, reorganizovat, složit, navrhnout, spravovat, řídit, vytvořit systém, zrekonstruovat, předpovědět, navrhnout)

Příklady náročnosti úkolů

▪ Zapamatování

- Bez použití poznámek a jiných informačních zdrojů napište, co jste si zapamatovali k těmto pojmům: J. J. Rousseau, J. G. Herder, hnutí Sturm und Drang, žánr balada, preromantická lidová tvorba a báseň Růžička od Goetheho.

▪ Porozumění

- Přečtěte si báseň Růžička od Goetheho a interpretujte ji, o čem báseň vypovídá, co má sdělit.

▪ Aplikace

- Podívejte se na nejznámější obraz romantického hrdiny od C. D. Friedricha a vzpomeňte si na to, co už o romantismu víte, a na základě toho charakterizujte romantického hrdinu.

Příklady náročnosti úkolů

- **Analýza a syntéza**

- Porovnejte originál básně Růžička od Goetheho v němčině s překladem v češtině co do zvukové podoby básně a identifikujte, jak se překlad liší od originálu.

- **Hodnocení**

- Jakým způsobem může šestnáctiletého člověka poškodit pornografie (v souvislosti s textem Markýze de Sade)?

- **Tvorba**

- Napište, jak byste postupovali, kdybyste byli autoři děsivého námětu filmu?

Vyučující

- Mgr. Ingrid Čejková
 - cejkova@phil.muni.cz
- Mgr. Jana Navrátilová, DiS.
 - navratilova@mail.muni.cz
- Mgr. Karla Brücknerová, Ph.D.
 - brucknerova@phil.muni.cz